

OPINIÓ

Màrius Pont Fandos

Els altres espais de la Batalla de l'Ebre

El pas de l'Ebre per part de les forces republicanes durant les primeres hores del 25 de juliol de 1938 es va fer per tres zones: la zona de la Ribera i la Terra Alta, la zona de Mequinensa i la zona d'Amposta. Les operacions de Mequinensa i d'Amposta es van organitzar per a distraure l'atenció i evitar tot el possible la concentració de tropes franquistes a la zona de l'atac central i més important. A partir d'aquí, el espais més divulgats i museïtzats han estat, sens dubte, els de la Terra Alta i la Ribera d'Ebre, ja que no en va allí els combats es van allargar fins a 115 dies, quasi quatre mesos. Tanmateix, en els darrers anys des de Campredó i des de Santa Bàrbara s'han intentat posar en valor els espais de memòria de l'acció que partint de la zona de Font de Quinto,

principalment, va desenvolupar-se dins de l'arc de terra fluvial que fan els horts de Mianes i la Carrova. Només va durar unes 20 hores, però és difícil trobar en tota la Batalla de l'Ebre un nombre tan gran de baixes (morts, ferits i desapareguts) en tan curt espai de temps. Es tracta d'un dels combats més cruentos i dramàtics del conjunt de la batalla. Enguany, amb motiu del 80è aniversari de la Batalla de l'Ebre, els ajuntaments de Campredó, de l'Aldea i d'Amposta estan treballant conjuntament per a senyalitzar i divulgar els espais relacionats amb esta acció. I és en este context que l'Associació Cultural Soldevila de Campredó i el Centre d'Estudis Planers de Santa Bàrbara han ofert en dos caps de setmana consecutius uns itineraris que ofereixen la possibilitat de conèixer el conjunt

d'esta operació bèl·lica i contribuir, a la vegada, a fer present la cultura de la pau.

El 29 d'abril, dins de les jornades de memòria que es fan cada any a Campredó, es va fer un itinerari per la riba esquerra de l'Ebre per a visitar els espais on van tenir lloc els preparatius i el pas del riu: la

casa del Prat, amb les trinxeres recentment recuperades, la torre de Font de Quinto, etc. El diumenge següent, dia 6 de maig, l'itinerari es va fer per la riba dreta, amb visites al turó de comandament franquista (que tenia la seu fixa a Santa Bàrbara), des d'on la panoràmica va permetre explicar el conjunt de

l'operació, i també als ponts del canal i a diferents masades, on encara queden vestigis dels enfrontaments. Al mas de Berret es va fer un acte de recordatori de totes les víctimes d'aquell enfrontament, amb una lectura de poemes i diverses interpretacions musicals, que van tenir el moment culminant i més emotiu quan les persones participants van dipositar al riu una munió de flors que va anar baixant aigües avall.

A l'espera d'altres activitats que ens depara la commemoració d'enguany, el contingut i el sentit d'estos dos itineraris poden servir per a fer present la memòria històrica i perquè, com va deixar dit el xiquet que va declamar un poema d'Isabel Barriol: "Els canons, de neu. / Les pistoles, d'aigua. / Els soldats, de plom".